

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA LIBERĂ INTERNAȚIONALĂ DIN MOLDOVA

FACULTATEA DREPT

REGULAMENTUL

privind elaborarea proiectelor la ciclul I „licență”

Metodologia de elaborare, reguli de tehnoredactare, procedura de susținere

Domeniul general de studiu	38	Drept
Domeniul de formare profesională	381	Drept
Specialitatea	381.1	Drept

Chișinău, 2015

Vicerector Studii, dr., conf. univ. V. Moldovan-Bătrânac

Decanul Facultății Drept, doctor în drept, A.Cauia

INTRODUCERE

Baza normativ-juridică a prezentului Regulament este formată din prevederile exprese ale articolului 89 (6), Ciclul I – studii superioare de licență al Codului Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17.07.2014 în conformitate cu care: „Studiile superioare de licență se finalizează cu susținerea proiectului de licență și cu eliberarea diplomei de studii superioare de licență.”

Procesul de elaborare și susținere a proiectului de licență reprezintă o formă a activității de cercetare individuală, ce reflectă nivelul de pregătire profesională al absolventului, inclusiv capacitățile acestuia de a realiza cercetări științifice.

Obiectivele proiectului de licență constau în determinarea nivelului de cunoștințe acumulate pe parcursul anilor de studii, capacitatea de studiere a literaturii în domeniul respectiv, compararea conceptelor științifice, inclusiv aplicarea lor în practică, determinarea lacunelor în reglementarea normativă, formularea propriilor concluzii și propuneri.

Proiectul de licență, în conformitate cu Planul de învățământ al Universității Libere Internaționale din Moldova și în baza Procesului de la Bologna, este elaborat la anul IV BAC secția zi și anul V BAC secția frecvență redusă ciclul I licență și reprezintă etapa finală a programului la specialitatea *Drept*.

Elaborarea proiectului de licență constituie o etapă a studiului individual aprofundat a materialului teoretic într-un domeniu concret, cu examinarea actelor normative naționale și internaționale în domeniul respectiv, analiza practicii și aplicării acesteia, precum și formularea propunerilor privind perfecționarea reglementării juridice a diverselor categorii de relații sociale.

Fiind și o formă de control, proiectul de licență reflectă nivelul de acumulare de către student a cunoștințelor, atât în domeniul dreptului în general, cât și în domeniul abordat în lucrare, acumulează deprinderi să opereze cu literatura științifică, actele normative, să generalizeze și să analizeze materialele practicii, să identifice dificultățile procesului de reglementare și aplicare a normelor juridice și să găsească căile de soluționare ale acestora.

Proiectul de licență este o lucrare creativă, care are drept obiectiv demonstrarea capacităților studentului de a analiza și a concluziona analitic, de a efectua cercetări științifice, de a aprecia în mod critic opiniile și pozițiile altor juriști, de a-și argumenta propria poziție.

Fiind un studiu de sine stătător, conținutul proiectului de licență trebuie să demonstreze nivelul gnoseologic (metodologic) al studentului, capacitatea lui de a aplica corect, la timp și creativ metodele științifice generale și speciale acumulate pe parcursul studiilor, de a opera cu fapte determinate în baza acestora, precum de a formula concluzii bine argumentate.

Criteriul științific în proiectul de licență trebuie să persiste nu doar în conținut, ci și în formă. Perfecționarea proiectului de licență trebuie să corespundă unor reguli strict determinate, care totodată nu lipsesc studentul de libertatea academică, care constituie unul din pilonii învățământului național și european.

La elaborarea și susținerea proiectului de licență sunt admiși studenții care au îndeplinit integral Planul de învățământ și au susținut examenele curente.

Proiectul de licență este elaborat sub îndrumarea conducătorului științific. Acesta este stabilit din rândul cadrelor didactice prin hotărârea catedrei, aprobată de Consiliul Profesoral al Facultății Drept.

Alegerea temei proiectului de licență are loc în termenii planificați în programele de lucru ale catedrelor. Tema proiectului de licență este coordonată cu șeful de catedră și introdusă în procesul verbal al ședinței catedrei, acceptată de Serviciul Control Proces Educațional și este confirmată prin ordinul emis de către Consiliul Profesoral al Facultății

Drept. În cazul nerespectării procedurii, studentul nu este admis spre susținere. Ca excepție, tema proiectului poate fi aleasă și acceptată ulterior (dar nu mai târziu de șase luni până la începutul sesiunii examenelor de licență) și urmează a fi anexată la ordinul respectiv.

Elaborarea proiectului de licență, perfectarea, precum și susținerea prealabilă are loc concomitent cu practica de producție, în cadrul căreia are loc acumularea, generalizarea și analiza materialelor practicii, elucidarea problemelor ce țin de reglementarea juridică, luându-se în considerație specificul instituției în cadrul căreia studentul își petrece practica.

Proiectul de licență, elaborat în conformitate cu cerințele fixate, cu condiția prezenței avizului pozitiv al conducătorului științific, care confirmă posibilitatea admiterii ei spre susținere, este prezentată la catedră în termenii fixați.

Următoarea etapă este **susținerea prealabilă** în termenii fixați de catedra de profil. Spre susținerea prealabilă proiectul de licență este admisă cu condiția prezenței avizului pozitiv al conducătorului științific.

Susținerea proiectelor de licență are loc în fața Comisiei de Licență conform Regulamentului cu privire la desfășurarea examenelor de licență în termenii și condițiile stabilite de Rectorul ULIM. Admiterea spre susținere are loc în baza ordinului Rectorului ULIM în conformitate cu decizia catedrei. Tema proiectului de licență și aprecierea susținerii proiectului sunt introduse în Fișa de Examinare.

1. CERINȚE GENERALE FAȚĂ DE PROIECTUL DE LICENȚĂ

1.1. Proiectul de licență presupune examinarea unui studiu de caz, de regulă în domeniile corespunzătoare, sarcina căruia constă în determinarea formelor și metodelor de aplicare a prevederilor normative în practică. Cerințele în cauză sunt adresate proiectelor ce au un aspect practic aplicativ și nu au un conținut strict teoretic.

1.2. Proiectul de licență va elucidă direcțiile prioritare, principiile și specificul reglementării juridice a domeniului propus pentru studiu, inclusiv problemele existente și căile de soluționare. Este necesară analiza retrospectivă a reglementării juridice a domeniului propus, fiind luate în considerație cauzele sociale, economice sau de alt gen ce au dus la apariția sau modificarea ei.

1.3. Autorul proiectului de licență va demonstra că este familiarizat cu literatura științifică la temă, că reflectă viziunile științifice, conceptele și teoriile, le poate aprecia în mod critic, analiza și aplica în raport cu problema cercetată.

1.4. Proiectul de licență va conține analiza normelor de drept existente, inclusiv a normelor legislative naționale, va elucidă lacunele și căile de soluționare, precum și aspectul comparativ al normelor analogice a altor state. În special se va atrage atenția asupra necesității efectuării studiului prin prisma procesului de integrare europeană, care impune drept un imperativ în fața absolventului – analiza regulamentelor și a directivelor Uniunii Europene ce reglementează problema propusă drept studiu pe teritoriul statelor membre ale Uniunii Europene.

1.5. Proiectul de licență se va baza pe practica reglementării juridice acumulate și publicații din diverse surse. Analiza practicii respective se va efectua atât din punct de vedere al corespunderii cu legislația națională, cât și de pe poziția analizei conceptelor științifice, inclusiv a celor menționate în lucrare. În plus, se va analiza corespunderea acestei practici standardelor Uniunii Europene, prevederilor legislative ale statelor membre ale Uniunii Europene și dreptului european.

1.6. Proiectul de licență va fi perfectat în conformitate cu cerințele expuse în prezentul regulament. La elaborarea proiectului de licență absolventul va face trimitere doar la autorii și sursele din care au fost preluate materialele. Trimiterile la sursele care nu au fost studiate de sine stătător se admit cu condiția menționării surselor din care acest

material a fost selectat.

1.7. Conținutul proiectului de licență, inclusiv rezultatele cercetării, urmează a fi expus în mod logic și bine argumentat, cu respectarea terminologiei juridice, fără greșeli gramaticale și stilistice. Lucrarea va evita utilizarea termenilor generali, a declarațiilor neargumentate și a compilărilor.

1.8. Lucrarea este prezentată imprimată și copertată, în limba convenită anterior de comun acord cu conducătorul științific (română, rusă, engleză sau franceză) și aprobată de către Consiliul Profesorat.

1.9. Proiectul de licență ce nu corespunde criteriilor indicați mai sus nu este admisă spre susținere.

2. ETAPELE PRINCIPALE DE ELABORARE ȘI SUSȚINERE A PROIECTULUI DE LICENȚĂ

Procesul de elaborare și susținere a proiectului de licență prevede următoarele etape consecutive.

- 2.1. **Inițial**, studentul își alege tema proiectului de licență, luând în considerație actualitatea ei, interesul pe care îl prezintă din punct de vedere științific, precum și în viitoarea activitate profesională. Tema aleasă va fi înregistrată în modul stabilit de catedră, conform pct. 3.4. al prezentului regulament.
- 2.2. La **a doua etapă**, studentul împreună cu conducătorul științific concretizează direcția de cercetare, inclusiv studierea prealabilă a literaturii și elaborează **planul**.
- 2.3. **Etapa a treia** include analiza literaturii științifice, a materialelor normative naționale și internaționale, inclusiv prin prisma practicii aplicării acestora.
- 2.4. **Etapa a patra** prevede lucrul nemijlocit asupra conținutului proiectului de licență. La această etapă absolventul generalizează materialul acumulat în urma studiului efectuat, îl analizează, îl sistematizează și formulează concluzii logice și argumentate.
- 2.5. La cea de-a **cincia etapă** studentul redactează lucrarea în conformitate cu cerințele pct. 6. din Regulament.
- 2.6. Pregătirea către susținerea proiectului de licență constituie cea de-a **șasea etapă**.
- 2.7. Cea de-a **șaptea etapă** constă în susținerea prealabilă a proiectului de licență la catedra de profil.
- 2.8. **Etapa finală** – susținerea proiectului de licență în fața Comisiei de Licență.

3. ALEGEREA TEMEI PROIECTULUI DE LICENȚĂ

- 3.1. Studentului i se oferă dreptul de a alege din tematica proiectelor de licență elaborată și confirmată de catedră, luând în considerație actualitatea și direcțiile științifice principale asupra cărora lucrează colaboratorii catedrei.
- 3.2. La cererea motivată a absolventului, poate fi admisă și confirmată o temă proprie, neinclusă în tematica elaborată de catedră și urmează a fi anexată la ordinul anterior. În acest caz tema propusă va fi supusă procesului de confirmare **in integrum**, ulterior fiind repartizată de catedră absolventului.
- 3.3. Pentru alegerea corectă a temei proiectului de licență, absolventul urmează să țină cont de propriile interese, tematica cercetărilor efectuate, de caracterul și profilul specialității ulterioare la ciclul II master, locul desfășurării practicii de producție, posibilitățile de selectare a literaturii și a materialului practic. De asemenea, se va ține cont de nivelul de cunoaștere de către absolvent a limbilor de circulație internațională și de accesibilitatea literaturii de specialitate în aceste limbi. Utilizarea surselor scrise în limbile de circulație internațională este motivată prin necesitatea efectuării studiului respectiv prin prisma aspectului comparativ al legislației naționale și al dreptului european.

- 3.4. După alegerea temei, studentul va depune o **cerere** pe numele șefului de catedră privind repartizarea temei în cauză (*vezi Anexa A*). Înregistrarea temele se va efectua în cadrul ședinței catedrei în conformitate cu ordinea depunerii cererilor.
- 3.5. Modificarea sau schimbarea temei poate fi efectuată, cu titlul de excepție, doar de catedră, prin confirmarea de către Serviciul Control Proces Educațional, în baza demersului conducătorului științific și al studentului cu indicarea cauzelor obiective.

4. STRUCTURA PROIECTULUI DE LICENȚĂ

4.1. Cerințe generale față de structura proiectului de licență

Proiectul de licență include:

- foaie de titlu (*vezi Anexa B*);
- cuprins;
- introducere;
- dispoziții de fond (trei capitole, fiecare constituit din două-trei paragrafe);
- încheiere;
- bibliografie;
- anexe (mostre de contracte (tratate), scheme, proiecte de acte juridice etc.) — *facultativ*.

4.2. Foaia de titlu

Foaia de titlu este completată în forma următoare:

- denumirea ministerului de resort, a instituției de învățământ, a facultății, a catedrei;
- tema proiectului de licență;
- numele, prenumele studentului, anul de studii;
- gradul științific, titlul didactic, funcția, numele și prenumele conducătorului științific;
- referințe privind admiterea proiectului de licență spre susținere;
- orașul, anul.

4.3. Cuprinsul proiectului de licență

Cuprinsul include titlurile capitolelor și a paragrafelor proiectului, inclusiv introducerea și încheierea, lista bibliografică și, după caz, anexele cu enumerarea paginilor.

4.4. Introducere

4.4.1. Introducerea va conține referințe privind:

- actualitatea temei (problemei abordate);
- scopul și obiectivele proiectului;
- metodologia cercetării;
- importanța teoretică și valoarea aplicativă a proiectului;
- sumarul compartimentelor proiectului (structura proiectului).

4.4.2. Volumul „Introducerii“ va constitui **2-3 pagini** (5-7% din volumul proiectului de licență).

4.5. Dispozițiile de fond

4.5.1. Înainte de a începe lucrul asupra textului proiectului, se va elabora planul de lucru cu evidențierea capitolelor și a paragrafelor. Față de structura proiectului sunt înaintate cerințe ce reflectă subordonarea logică a denumirilor capitolelor și a paragrafelor respective cu tema proiectului. Tema lucrării va fi mai generală în raport cu fiecare din capitolele prezente, iar titlul fiecărui capitol — mai general în raport cu fiecare din paragrafele sale. La denumirea titlurilor capitolelor și paragrafelor este inadmisibilă repetarea titlului proiectului de licență în titlurile capitolelor, iar titlul paragrafului nu poate repeta titlul capitolului.

4.5.2. Fiecare din elementele structurale reprezintă pași concreți în procesul de descriere

- a temei. Volumul fiecărui element structural al dispozițiilor de fond va fi proporțional cu celelalte elemente.
- 4.5.3. Partea principală a proiectului de licență ce conține dispozițiile de fond constă din **capitole**. Numărul lor este determinat în funcție de tema și problemele abordate, de regulă **3**. Fiecare capitol se va începe din pagină nouă, fiind indicate numărul și titlul.
- 4.5.4. Capitolele constau din **paragrafe**. În timp ce capitolul reflectă o problemă aparte a temei și are ca obiectiv soluționarea unei sarcini concrete, paragraful este parte componentă a acestei probleme. Paragrafele sunt enumerate separat în fiecare capitol și se plasează consecutiv, fiind indicat numărul paragrafului și titlul acestuia. La finele fiecărui paragraf sunt formulate concluziile la care s-a ajuns în urma generalizării rezultatelor teoretice și practice.
- 4.5.5. Conținutul **capitolului I** are un caracter teoretico-metodologic. Aici este determinat conținutul termenilor utilizați, este făcută analiza istorică a problemei, sunt evidențiate criteriile sociale și politice care au favorizat evoluția problemei în cauză, se argumentează direcția de cercetare, se efectuează analiza problemei etc. În baza studierii literaturii de specialitate, se va face o analiză comparativă a situației existente în domeniu. Finalizarea capitolului va avea loc printr-un rezumat ce va reflecta cercetările efectuate în domeniul respectiv.
- 4.5.6. **Capitolul II** conține analiza comparativă a fenomenului supus cercetării prin prisma practicii în jurisprudența națională, europeană și internațională.
1. Domeniul dreptului privat – este analizată practica națională, europeană și mondială uniformizată asupra fenomenului supus cercetării, se identifică „bunele practici” care ar putea fi aplicabile în Republica Moldova pe segmentul relațiilor sociale reglementate de dreptul privat.
  2. Domeniul dreptului public – sunt analizate practica europeană și mondială uniformizată asupra fenomenului supus cercetării, se identifică „bunele practici” care ar putea fi aplicabile în Republica Moldova pe segmentul relațiilor sociale reglementate de dreptul public.
  3. Dreptul internațional și european public – sunt analizate practica europeană și mondială uniformizată asupra fenomenului supus cercetării, se identifică „bunele practici” care ar putea fi aplicabile în Republica Moldova pe segmentul relațiilor sociale reglementate de dreptul internațional și european public.
- 4.5.7. De asemenea, acest capitol poate fi consacrat analizei comparative a conținutului normelor dreptului internațional sau european și a normelor dreptului național al Republicii Moldova și al altor state, cercetării impedimentelor caracteristice procesului de implementare a normelor de drept internațional și de drept european în ordinea juridică internă a statelor.
- 4.5.8. În cadrul expunerii materialului se va tinde spre analiza direcțiilor existente în literatura științifică, compararea lor, inclusiv a diferitor autori pe una și aceeași problemă, argumentarea motivată a propriei poziții. La fel, se vor utiliza în mod argumentat exemple din practica aplicării legislației de către organele competente ale diferitor state, inclusiv ale Republicii Moldova, precum și, după caz, de către organismele internaționale.
- 4.5.9. Examinând o speță, se vor expune doar acele momente care au tangență cu tematica studiată, fiind supuse studiului doar acele fapte juridice care prezintă interes pentru tema dată. Speța examinată va confirma sau va respinge o opinie, va servi drept probă la expunerea unei sau altei ipoteze; acesta va trebui în mod obligatoriu studiată, fiind formulată problematica juridică, norma de drept, pe care s-a bazat la soluționarea cazului, corectitudinea/incorectitudinea deciziei, comentariul autorului referitor la sursa utilizată, precum și expunerea propriilor

concluzii.

4.5.10. Pentru argumentarea unor sau altor teze proprii sau la expunerea opiniilor unor autori se va aplica citarea. Citatele vor fi prezentate în ghilimele, fiind indicată referința la datele sursei utilizate. În unele cazuri se admite expunerea gândului autorului în formă liberă, în cazul dat, la fel se va indica sursa, conform pct. 6.12 al Regulamentului.

4.5.11. La finalul capitolului/paragrafului se va generaliza materialul expus, se vor formula concluziile, se vor indica problemele nesoluționate, problemele discutabile asupra soluționării cărora se va insista în următoarele paragrafe ale lucrării. La finele paragrafului se vor indica sarcinile, se va argumenta necesitatea examinării unei sau altei probleme în următorul paragraf. Necesitatea acestui obiectiv este dictată de criteriul logic, integru și consecutiv al cercetării problematicii lucrării.

4.5.12. **Capitolul III** are ca scop reflectarea problematicii temei, contrapunerea rezultatelor obținute cu obiectivele propuse în introducere, indicarea principalelor căi de soluționare a problemelor și a lacunelor în reglementarea juridică la nivel național sau internațional. Astfel, în baza speței/lor analizate pe parcursul efectuării practicii, autorul urmează să reflecte și să analizeze următoarele elemente:

4.5.13. **Domeniul dreptului privat:**

1. Descrierea conținutului speței supuse analizei.

2. Analiza elementelor componente și ale etapelor de desfășurare a procesului, cu evidențierea și analiza actelor procesuale și a etapelor procedurale. Autorul urmează să reflecte în textul proiectului de licență elementele constitutive al speței și să analizeze prin prisma legislației în vigoare și a literaturii juridice de specialitate necesitatea, fundamentarea juridică și importanța acestora.

3. Argumentarea hotărârii emise de instanța de judecată prin prisma legislației pertinente în vigoare (după caz) (**Autorul proiectului este obligat să hașureze sau să schimbe numele și datele personale ale persoanelor vizate în dosar, întru respectarea prevederilor normative ce țin de confidențialitatea datelor personale**).

4.5.14. **Domeniul dreptului public**

Dreptul penal.

1. Descrierea faptei

2. Analiza elementelor componente ale infracțiunii, reflectarea și analiza etapelor procesului penal și actelor procesuale penale din cadrul dosarului/elor penale concrete. (**Autorul proiectului este obligat să hașureze sau să schimbe numele și datele personale ale persoanelor vizate în dosar, întru respectarea prevederilor normative ce țin de confidențialitatea datelor personale**). Actele procesuale și etapele reflectate în dosar sunt analizate și cercetate prin prisma legislației pertinente în vigoare și a literaturii de specialitate.

3. Argumentarea sentinței prin prisma legislației pertinente în vigoare.

Dreptul internațional și european public.

1. Se descrie esența precedentului/politicii supuse analizei.

2. Se analizează etapele procesuale și procedurale de elaborare/adoptare a politicii Uniunii Europene supuse cercetării (prevederile de bază).

3.a. În cazul precedentului din jurisprudența instanțelor internaționale se analizează hotărârea prin prisma normelor dreptului internațional contemporan, a importanței și efectelor acestuia.

3.b. În cazul unei politici a Uniunii Europene sau a unui segment a acesteia – se

analizează mecanismele de armonizare a legislației naționale cu prevederile normative ale politicii Uniunii Europene supuse studiului.

Dreptul constituțional, administrativ, contravențional, financiar, bancar, fiscal.

1. Descrierea fabulei speței.

2. Analiza esenței încălcării normelor constituționale, administrative, contravenționale, financiare, bancare, fiscale, reflectarea și analiza etapelor de protecție și restabilire a normelor menționate încălcate. (**Autorul proiectului este obligat să hașureze sau să schimbe numele și datele personale ale persoanelor vizate în speță, întru respectarea prevederilor normative ce țin de protecția datelor personale**). Actele procesuale și etapele reflectate în procesul de protecție a normelor constituționale, administrative, contravenționale, financiare, bancare, fiscale sunt analizate și cercetate prin prisma legislației pertinente în vigoare și a literaturii de specialitate.

3. Argumentarea hotărârii/deciziei prin prisma legislației pertinente în vigoare.

4.6. Încheierea

4.6.1. În „Încheiere“ se vor generaliza rezultatele studiului efectuat, se vor expune rezultatele obținute. La început se va da o apreciere scurtă problemei examinate, iar mai apoi vor fi formulate concluziile la toate problemele abordate care se vor baza pe materialele și concluziile capitolelor lucrării.

4.6.2. Concluziile principale în cadrul „Încheierii“ se vor expune, după caz, în forma unor teze enumerate, formularea cărora va fi clară, expresă, laconică și perfectă din punct de vedere juridic.

4.7. Bibliografia

4.7.1. Bibliografia (literatura utilizată) reprezintă un element obligatoriu al proiectului de licență. Bibliografia constă din patru compartimente, în această ordine:

- acte normative;
- monografii, articole de specialitate;
- culegeri de documente, practica judiciară;
- pagini web.

4.7.2. **Izvoarele normative** sunt menționate în primul compartiment al listei bibliografice în conformitate cu forța juridică și în ordine cronologică, în prim plan fiind fixate actele legislative naționale, după care urmează actele internaționale:

- Constituția Republicii Moldova;
- Actele normative adoptate de Parlamentul Republicii Moldova;
- Actele normative emise de Președintele Republicii Moldova;
- Actele normative adoptate de Guvernul Republicii Moldova;
- Actele normative ale ministerelor și organelor APC;
- Actele normative internaționale: tratate, convenții, declarații, rezoluții ale organizațiilor internaționale etc.

4.7.3. **Monografiile, articolele de specialitate** sunt indicate în ordine alfabetică: după primele litere ale **numelui autorului**, sau, în lipsa acestuia, – după primele litere ale **titlului lucrării** (de ex., Andreescu M. Principiul proporționalității în dreptul constituțional. București: C.H. Beck, 2007. 274 p.). În caz că sunt folosite câteva lucrări ale unui autor, atunci ele sunt indicate în ordine cronologică.

4.7.4. Compartimentul **Culegeri de documente, practica judiciară** conține mențiuni în ordine alfabetică la arhivele instanțelor judiciare, a instituțiilor, a întreprinderilor, a altor organizații de unde este preluat materialul. În cazul indicării practicii judiciare internaționale se indică sursa citată.

4.7.5. **Site Internet** – se indică în ordine alfabetică titlul paginii de internet, sintagma „[online]“, adresa internet și data citării, conform formulei „(citată la xx.xx.xxxx)“.

4.7.6. Sursele **nu se divizează conform originii** (română, engleză, franceză), cu excepția surselor în limba rusă, care sunt prezentate la sfârșitul listei bibliografice

- în ordine alfabetică (întâi surse în grafie latină și apoi în grafia chirilică).
- 4.7.7. Lista bibliografică a proiectului de licență va conține, de regulă între **30-40 surse**.
- 4.8. Anexele (facultativ). Anexele reprezintă partea facultativă a proiectului de licență în care se prezintă o informație suplimentară la partea principală a proiectului. În calitate de „Anexe“ la lucrare pot fi atribuite diverse materiale ce permite stabilirea valorii practice a lucrării.

5. TEXTUL PROIECTULUI DE LICENȚĂ

- 5.1. Cerințe generale și recomandări înaintate textului proiectului de licență:
- 5.1.1. Expunerea și structura lucrării va fi supusă unui obiectiv clar — realizarea scopurilor și sarcinilor formulate în „Introducere“. Textul nu va conține nimic din ceea ce depășește tema și obiectivele lucrării.
- 5.1.2. Materialul se va expune logic, consecutiv și argumentat. Prevederile teoretice expuse vor fi argumentate și demonstrate.
- 5.1.3. Se va atrage atenție stilului expunerii materialului și surselor utilizate. În cazul citării opiniilor altor autori se va face trimitere la sursă. Utilizarea citatelor directe în lucrare va fi limitată și argumentată. Excesul de citate directe în lucrare creează impresia compilării textului proiectului. Este binevenită urmarea citatelor directe și indirecte. În unele cazuri se va limita la o mențiune generalizată în text referitor la careva concept sau opinie, cu aplicarea referinței respective.
- 5.1.4. Este necesar de a respecta cultura expunerii, stilistica, lexicul științific. Nu se va abuza de fraze simple, nivelul de expunere a textului științific implică formă lingvistică adecvată. Materialul în lucrare va fi expus la persoana I plural (de exemplu, „considerăm...“, „în opinia noastră...“, „suntem de acord cu punctul de vedere...“).
- 5.1.5. Volumul proiectului de licență va constitui **60-70 pagini**, inclusiv foaia de titlu și cuprinsul. Bibliografia și anexele nu se iau în calcul la determinarea volumului proiectului.
- 5.1.6. În textul proiectului nu se admit însemnări, corecturi, adaugări etc.

6. PERFECTAREA PROIECTULUI DE LICENȚĂ

- 6.1. Proiectul de licență este executat în format electronic, imprimat pe pagini format A4 (210 x 297 mm), cu **1,5** spații între rânduri, cu font **Times New Roman**, mărimea **12pt**, pe o singură parte a foii (toată lucrarea, inclusiv denumirile capitolelor și paragrafelor).
- 6.2. **Câmpurile** (marginile) paginii: sus și jos – 2,5 cm; stânga – 3 cm; dreapta – 1,5 cm.
- 6.3. Fiecare aliniat începe din rând nou.
- 6.4. Foaia de titlu se oformează conform **anexei B** al prezentului regulament.
- 6.5. Numerotarea paginilor proiectului de licență începe cu foaia cu titlu. Pe foaia de titlu numărul paginii nu se indică. Enumerarea începe cu **cifra „2“** de pe pagina „Cuprins“ și continuă până la finele lucrării, inclusiv pe toate paginile ce conțin titlurile capitolelor și anexele, fără a admite lipsa acestora sau repetarea lor. Numărul se pune în centrul paginii, jos.
- 6.6. Reguli generale privind perfectarea titlurilor compartimentelor: Fiecare **capitol**, introducerea, încheierea, bibliografia și anexele începe din pagină nouă. Denumirile acestor compartimente sunt situate în centrul rândului, tipărite cu litere mari și urmate de un rând gol. De exemplu:

II. REGLEMENTAREA DREPTULUI INTERNAȚIONAL UMANITAR ÎN

VIZIUNEA POLITICII EXTERNE ȘI DE SECURITATE COMUNĂ

6.7. Titlurile **paragrafelor** sunt tipărite cu litere mici **bold** (cu excepția primei litere) aliniat la stânga, din aliniat și urmate de un rând gol. De exemplu:

2.2. Raportul dintre normele dreptului internațional umanitar și prevederile normative ale Politicii Externe și de Securitate Comună

- 6.7.1. Titlul paragrafului din cadrul unui capitol începe pe aceeași pagină pe care s-a terminat ultima frază a paragrafului precedent, este separat de acesta printr-un interval și este tipărit cu litere mici **bold**, simetric textului. După denumirea paragrafului, urmează cel puțin 2 rânduri de text, altfel denumirea paragrafului se trece în pagina următoare.
- 6.7.2. În denumiri **nu** se utilizează cuvintele „Capitol“, „Paragraf“ sau semnul „§“.
- 6.7.3. Capitolele, paragrafele și concluziile se numerotează prin **cifre arabice**.
- 6.7.4. **Punct** la finele titlurilor capitolelor sau paragrafelor **nu se pune**.
- 6.8. Pentru enumerări se folosesc cifre și litere latine urmate de paranteză rotundă (în acest caz propoziția începe cu literă mică – de ex., a) obiect; b) subiect etc.) sau punct (propoziția începe cu majusculă – de ex., a. Obiect; b. Subiect etc.).
- 6.9. Tabelele, schemele, diagramele, hărțile se amplasează nemijlocit după aliniatul în care se face prima mențiune la acestea (pe aceeași pagină sau, în caz de necesitate, pe următoarea). Ilustrațiile și tabelele sunt numerotate consecutiv, de exemplu: „Diagrama 1“, „Diagrama 2“ ș.a.m.d.; „Tabelul 1“, „Tabelul 2“ ș.a.m.d.
- 6.10. Schemele, graficele, tabelele și alte materiale voluminoase, ce nu fac parte nemijlocit din textul lucrării, sunt incluse în compartimentul „Anexe“, amplasat după compartimentul „Bibliografie“.
- 6.11. Anexele sunt numerotate cu litere latine în partea dreaptă sus a paginii. (De ex., ANEXA A, ANEXA B etc.).
- 6.12. Reguli generale privind perfectarea referințelor:
- 6.12.1. La utilizare citatelor, materialelor practice, actelor normative în mod obligatoriu se va indica sursa din care au fost preluate.
- 6.12.2. Referințele sunt făcute în paranteze pătrate, indicându-se numărul sursei în lista bibliografică și numărul paginii din lucrare (de ex., [5, p. 163]). Semnele de punctuație se pun după paranteza pătrată de închidere. Înainte de numărul paginii trebuie să fie un spațiu.
- 6.12.3. Pentru separarea mai multor referințe din interiorul aceleiași paranteze pătrate, se folosește „;“ (de ex., [5, p. 163; 20, p. 11; 21, p. 24]).
- 6.12.4. În cazul în care pentru argumentarea opiniei sale absolventul face trimitere la opiniile unui autor, se utilizează termenul „Vezi:“, după care la un interval este tipărit numele; în cazul în care citatul este adus în întregime și fixat în ghilimele, termenul „Vezi:“ nu se folosește, iar după simbolul trimiterii, la un interval, imediat este indicat numele autorului.
- 6.13. Reguli speciale de perfectare a bibliografiei:
- 6.13.1. La folosirea de **izvoare normative** este adusă denumirea completă, data adoptării, sursa în care a fost publicat actul normativ și sursa internet de unde a fost citat sau conform regulilor speciale de perfectare a trimiterilor (vezi pct. 6.12. al Regulamentului) în cazul folosirii unei surse tipărite.
- 6.13.2. Se va face trimitere doar la surse oficiale.
- 6.13.3. În cazul referirii la izvoare internaționale, după denumirea actului se va menționa data intrării în vigoare pentru R. Moldova.
- 6.13.4. Ordinea izvoarelor normative se stabilește conform pct. 4.7.3. al Regulamentului.
- Exemple:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1 din 12.08.1994. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311496>

2. Legea Republicii Moldova nr. 489 din 08.07.1999 privind sistemul public de asigurări sociale. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1-4 din 06.01.2000. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311675>

3. Carta ONU din 26.06.1945, în vigoare pentru Republica Moldova din 02.03.1992. În: ediția oficială „Tratate internaționale”, 2001, volumul 26, p. 18-46.

6.13.5. La folosirea **monografiilor**, manualelor se include: numele și inițialele autorului, titlul lucrării, volumul, orașul publicării, editura, anul publicării, numărul total de pagini. (de ex., Big D. Restrângerea exercițiului libertăților politice. București: Hamangiu, 2008. 320 p.)

6.13.6. Dacă lucrarea are **doi autori**, aceștia se separă prin virgula (de ex., Mărgineanu L., Mărgineanu G. Dreptul familiei. Chișinău: Elena – V.I., 2002. 650 p.). Dacă lucrarea are **trei și mai mulți autori** se indică doar numele primilor trei și formula „ș.a.” (Herbert A.S., Thompson V.A., Donald W.S. ș.a. Administrația publică. Chișinău: Cartier, 2003. 392 p.)

6.13.7. Volumul lucrării poate fi notat prescurtat (de ex., Vol. 1) sau deplin (de ex., Volumul 1). Numărul volumului se indică conform originalului, cu cifre arabe sau romane.

De exemplu: Creangă I. Curs de drept administrativ: pentru studenții facultăților de drept. Vol. 2. Chișinău: Epigraf, 2004. 334 p. Denumirea editurii se indică fără sintagma „Editura” sau „Ed.”, cu excepția cazului când sintagma „Editura” este prezentă în denumirea acesteia (de ex., Editura Academiei Române, Editura Didactică și Pedagogică, Editura MAI). Dacă lucrarea a fost tipărită fără participarea editurii, în locul acesteia se folosește sintagma „f.ed.”.

De exemplu:

1. Lupan E. Dreptul mediului. Cluj-Napoca: Argonaut, 1998. 300 p.

2. Filipescu I. Drept internațional privat. București: Editura Academiei Române, 1991. 463 p.

3. Costachi G., Guceac I. Fenomenul constituționalismului în evoluția Republicii Moldova spre statul de drept. Chișinău: f.ed., 2003. 344 p.

6.13.8. Ordinea surselor monografice se stabilește conform pct. 4.7.3. al Regulamentului.

6.13.9. La folosirea **articolelor de specialitate** dintr-o ediție periodică sau dintr-o **culegere de documente**, după denumirea articolului se indică sintagma „În:” și se scrie titlul ediției periodice sau al culegerii, volumul, orașul publicării, apoi este indicat numărul publicației, anul ediției, pagina/paginele la care se face trimitere (de ex., Jorge L. Ombudsmanul. În: Revista Drepturile Omului, nr. 1, 1992, p.41- 42.

6.13.10. La folosirea **practicii judiciare** se va indica sursa menționându-se aspectele tehnice, conform regulilor generale și speciale de citare a surselor bibliografice (vezi pct. 4.7.4., 6.12., 6.13. al Regulamentului).

Exemple:

1. Monitorul ocupării forței de muncă în Europa. București: Expert, 1996. 58 p.

2. Curtea Internațională de Justiție. Avizul consultativ din 09.07.2004 privind efectele juridice ale edificării unui zid în teritoriile palestiniene ocupate. <http://www.icj-cij.org/cijwww/cdocket/cmwp/cmwpframe.htm>

3. Judgment. The Prosecutor v. Dusko Tadic. Case № IT-94-1-A, ICTY Appeals Chamber, 15 Juli 1999. <http://www.un.org/icty/tadic/appeal/judgement/index.htm>

6.13.11. La folosirea de **site-uri internet** se indică titlul paginii de internet, sintagma „[online]”, adresa internet și data citării, conform formulei „(citat la xx.xx.xxxx)”.

De exemplu:

1. Comisia de la Veneția, cu soluții parțiale [online]. [12](http://ele-onora-</p></div><div data-bbox=)

- lisnic.blogspot.com/2010/02/comisia-de-la-venetia-cu-solutii.html (citat la 10.02.2014).
- 6.13.12. Perfectarea definitivă a proiectului de licență are loc conform indicațiilor conducătorului științific după eliminarea tuturor neajunsurilor menționate.
- 6.13.13. Proiectul de licență este tipărit într-un singur exemplar și este prezentată la catedra de profil în termenii fixați însoțită de varianta electronică (CD).

7. PREGĂTIREA SPRE SUSȚINEREA PROIECTULUI DE LICENȚĂ

- 7.1. Cu cel puțin **7 zile** până la susținerea proiectului de licență este necesară pregătirea următoarelor materiale:
- Textul proiectului de licență;
  - Textul prezentării în forma unui raport de 5-7 pagini și **prezentarea în Power Point**;
  - Materiale adăugătoare necesare pentru ilustrarea raportului.
- 7.2. La momentul susținerii proiectului este analizat avizul conducătorului științific. Pentru realizarea acestuia, cu cel puțin **1 (una) lună** până la termenul susținerii, conducătorului științific i se va prezenta textul definitivat al proiectului de licență pentru control și apreciere.
- 7.3. Obiectivul principal al studentului, în procesul de pregătire spre susținere, va consta în lucrul asupra prezentării rezultatelor cercetărilor în forma unui **raport**, ce are drept scop stabilirea esenței temei, a valorii teoretice și practice a lucrului efectuat.
- 7.4. Sub aspect structural, raportul poate fi compus din **trei părți**, constituite din blocuri relativ independente.
- 7.4.1. Prima parte a raportului repetă în linii generale conținutul din „Introducere“. De regulă, se reflectă actualitatea temei alese, se caracterizează problematica, nivelul de cercetare, obiectul și subiectul lucrării, se formulează obiectivele și sarcinile studiului. După caz, pot fi menționate și metodele cu ajutorul cărora a fost acumulat în fond materialul proiectului de licență.
- 7.4.2. În partea a doua, în conformitate cu sarcinile indicate de student, inclusiv logica cercetării, se va caracteriza conținutul și structura generală a lucrării, se vor descrie capitolele lucrării și rezultatele finale.
- 7.4.3. Raportul finalizează cu partea a treia ce se bazează pe textul cuprins în „Încheiere“. Aici este necesară enumerarea concluziilor generale (fără repetarea generalizărilor făcute la caracterizarea capitolelor) și gruparea într-un singur bloc a recomandărilor esențiale.
- 7.5. Textul raportului va fi coordonat cu conducătorul științific.
- 7.6. În timpul susținerii proiectului Comisia de Licență pune întrebări pentru aprecierea corectă a absolventului, iar răspunsurile trebuie să fie exprese, clare și argumentate. În cazul în care este posibil, se va face trimitere la textul proiectului de licență. Aceasta face ca răspunsul să fie mai convingător și în același timp permite confirmarea corectitudinii rezultatelor studiului efectuat, dat fiind că nu doar conținutul textului raportului, dar și caracterul expunerii acestuia, inclusiv răspunsurile sigure la întrebările acordate, determină în mare măsură aprecierea obiectivă din partea Comisiei de Licență. Iată de ce, în timpul pregătirii către susținere și în cadrul expunerii publice este necesar de ținut cont de următoarele reguli:
- discursul absolventului să fie clar, corect din punct de vedere stilistic, înțeles și convingător;
  - este necesar de a exclude graba, expunerea artificială, ș.a. fapte care influențează negativ asupra calității discursului, caracterul expresiv al căruia depinde de voce și intonație;
  - este inadmisibilă încălcarea normelor exprimării literare, în special utilizarea accentelor incorecte în cuvinte.

Din categoria recomandărilor generale, ce ar putea încuraja studentul în timpul expunerii raportului, menționăm:

- utilizarea cuvintelor simple și a frazelor afirmative simple;
- neadmiterea unui număr mare de fraze greu de pronunțat și de perceput;
- sublinierea în textul raportului a cuvintelor care sunt evidențiate în procesul expunerii;
- la dactilografierea textului se vor prevedea spații libere, ce vor permite ulterior completarea raportului cu mențiuni proprii.

7.7. Absolventul urmează să țină cont de mai multe detalii, precum alegerea ținutei în timpul susținerii raportului, inclusiv gesturile, mimicile, precum și alte forme externe de manifestare. Eleganța și acuratețea absolventului contribuie la crearea unei bune imagini din partea membrilor Comisiei de Licență, precum și a întregului auditoriu.

8. SUSȚINEREA PROIECTULUI DE LICENȚĂ

- 8.1. Susținerea proiectului de licență include **două etape**. Prima etapă – susținerea prealabilă la catedra de profil, cea de-a doua – susținerea în fața Comisiei de Licență.
- 8.2. **Susținerea prealabilă** este stabilită, de regulă, cu o lună până la susținerea în fața Comisiei de Licență de către șeful de catedră și are ca obiectiv aprecierea nivelului de finalizare, a calității proiectului de licență, a nivelului de pregătire spre susținere a absolventului, cunoștințele lui în domeniul problematicii lucrării. La susținerea prealabilă se prezintă proiectul de licență integral cu avizul conducătorului științific.
- 8.2.1. Susținerea prealabilă are loc după formula susținerii în fața Comisiei de Licență: expunerea verbală a absolventului și răspunsurile absolventului la întrebările abordate etc.
- 8.2.2. Spre deosebire de susținerea în fața Comisiei de Licență, absolventului în cadrul susținerii prealabile i se poate recomanda perfectarea sau modificarea unei părți a lucrării, corectarea unor greșeli evidente, studierea literaturii suplimentarea, perfecționarea raportului verbal.
- 8.3. După susținerea prealabilă catedra elaborează raportul privind admiterea sau respingerea absolventului spre susținere în fața Comisiei de Licență.
- 8.4. Proiectul de licență este admis spre susținere în fața Comisiei de Licență cu condiția prezenței hotărârii catedrei referitor la admiterea diplomantului spre susținere, acordului din partea „Serviciului Control Proces Educațional“ și a avizului pozitiv din partea conducătorului științific.
- 8.5. **Susținerea în fața Comisiei de Licență** a proiectului are loc în cadrul **ședinței publice** a Comisiei de Licență, în forma expunerii verbale și prezentării în Power Point de către student a conținutului proiectului de licență, inclusiv rezultatele cercetării, a răspunsului acestuia la întrebările acordate și aprecierea proiectului de licență.
- 8.6. Expunerea verbală și prezentarea documentului în Power Point va dura 10-15 minute și va conține referințe la actualitatea și importanța temei, va descrie succint conținutul, structura lucrării și rezultatele cercetării, va caracteriza argumentat concluziile la tema cercetată, iar pentru răspunsul la întrebările suplimentare se vor oferi 10-15 minute (**total 30 min**).
- 8.6.1. După discutarea proiectului de licență, absolventului i se oferă cuvântul pentru a confirma sau a concretiza poziția sa în problemele discutate.
- 8.6.2. Întrebările suplimentare (trei întrebări obligatorii din domeniul de cercetare a proiectului de licență pregătite și aprobate de Catedra de profil) vor fi apreciate cu o notă separată și vor avea drept obiectiv testarea **cunoștințelor, abilităților și competențelor** absolventului în domeniu. Întrebările sunt adresate după susținerea publică a proiectului, fără a fi aduse la cunoștință studenților anterior

- procedurii de examinare. Răspunsurile trebuie să fie exprese, clare și succinte.
- 8.6.3. Nota finală se constituie din nota pentru susținerea proiectului de licență (pondere 50%) și nota pentru răspunsul la întrebările suplimentare (ponderea 50 %)
  - 8.6.4. În cadrul *ședinței închise* Comisia de Licență discută rezultatele susținerii proiectului de licență. Nota finală este decisă, fiind luate în considerație nivelul prezentării, nivelul și calitatea lucrării, capacitatea absolventului de a se orienta în materie, de a răspunde la întrebările ce vor testa cunoștințele, abilitățile și competențele absolventului în domeniul dreptului, de a întreține dialogul științific.
  - 8.6.5. Aprecierea are loc cu votul membrilor Comisiei de Licență. Decizia se adoptă prin consens.
  - 8.7. Susținerea repetată a proiectului de licență cu scopul modificării notei nu se admite.
  - 8.8. În cazul nesusținerii proiectului de licență studentul are dreptul la susținere repetată în următorul an academic, Comisia de Licență fiind în drept să stabilească dacă absolventul are dreptul să susțină proiectul pe aceeași temă sau urmează să elaboreze un alt proiect pe tema fixată de catedră.
  - 8.9. Proiectul de licență este predat, prin proces verbal, în Arhiva ULIM, în ziua susținerii în fața Comisiei de Licență.